

Likvidace dědictví

Pro určení pořadí pohledávek patřících do III. skupiny [§ 175v odst. 2 písm. c) OSŘ] - s výjimkou pohledávek zajištěných zadržovacím právem nebo přednostním zástavním právem - je rozhodujícím hlediskem pouze den, kdy právo zajišťující pohledávku vzniklo, přičemž se nepřihlíží k tomu, z prodeje jakého předmětu zajištění byl výtěžek dosažen (například na které z více nemovitostí zůstavitele zajišťujících pohledávky několika věřitelů vázlo zástavní právo věřitele s dřívějším pořadím vzniku práva zajišťujícího jeho pohledávku), a že pohledávka státu představující náklady řízení vzniklé v souvislosti se zpeněžením předmětu zajištění nejde k tíži jen toho věřitele, který byl z výtěžku zpeněžení předmětu zajištění uspokojen, ale hradí se přednostně podle ustanovení § 175v odst. 2 písm. a) OSŘ.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 21 Cdo 3537/2012, ze dne 9.1.2014)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl ve věci dědictví po J. M., zemřelém dne 9. května 2002, za účasti 1) České republiky - Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových v Praze 2, 2) L. M., 3) České republiky - Vězeňské služby České republiky v Praze 4, 4) Ing. J. H., zastoupeného Mgr. R.Š., advokátem se sídlem v Ch., 5) Všeobecné zdravotní pojišťovny České republiky se sídlem v P., 6) České spořitelny, a.s. se sídlem v P., 7) CDV-2, LTD. se sídlem v L., Spojené království Velké Británie a Severního Irsku, 8) Zdravotní pojišťovny Ministerstva vnitra České republiky se sídlem v P., 9) ZEPTER INTERNATIONAL s.r.o. se sídlem v P., zastoupené JUDr. Z.D., advokátem se sídlem v Č.B., 10) Matco s.r.o. se sídlem v P., zastoupené Mgr. To.R., advokátem se sídlem v B., 11) DESKO a.s. se sídlem v D., 12) GE Money Bank, a.s. se sídlem v P., 13) České republiky - Okresního soudu v Liberci, 14) Okresní správy sociálního zabezpečení v Jablonci nad Nisou, 15) J. V., 16) CORSAIR (Luxembourg) N°11 S.A. se sídlem v L., Lucemburské velkovévodství, zastoupené Mgr. S.B., advokátkou se sídlem v B., 17) AVERSEN ENTERPRISES LIMITED se sídlem v Kyperské republice, zastoupené JUDr. P.V., advokátem se sídlem v P., 18) M. Š., 19) BENZINA, s.r.o. se sídlem v P., zastoupené JUDr. M.N., advokátkou se sídlem v P., 20) České republiky - Finančního úřadu v Tanvaldě, 21) L. B., vedené u Okresního soudu v Jablonci nad Nisou pod sp. zn. 35 D 388/2002, o dovolání CDV-2, LTD. proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočky v Liberci ze dne 25. dubna 2012 č.j. 29 Co 92/2012-964, tak, že dovolání CDV-2, LTD. se zamítá.

Z odůvodnění:

Řízení o dědictví po J. M., zemřelém dne 9.5.2002, bylo zahájeno usnesením Okresního soudu v Jablonci nad Nisou ze dne 20.5.2002 č.j. 35 D 388/2002-2. Provedením úkonů v řízení o dědictví po zůstaviteli byla pověřena (§ 38 občanského soudního řádu) nejprve JUDr. E.B., notářka v Jablonci nad Nisou, a posléze JUDr. J.S., notářka v Jablonci nad Nisou.

Poté, co zjistil, že zůstavitel nezanechal závěť a že známí dědici ze zákona dědictví odmítli, a co provedl soupis aktiv a pasiv dědictví, Okresní soud v Jablonci nad Nisou dále jednal s Českou republikou (jako státem, jemuž má připadnout dědictví podle ustanovení § 462 občanského zákoníku), usnesením ze dne 3.11.2009 č.j. 35 D 388/2002-541 určil obvyklou cenu dědictví částkou 709.633,40 Kč, výši dluhů částkou 10.721.803,- Kč a výši předlužení dědictví částkou 10.012.170,57 Kč [usnesení nabylo (podle potvrzení ve spise) právní moci dnem 25.11.2009] a usnesením ze dne 8.7.2010 č.j. 35 D 388/2002-569 nařídil likvidaci dědictví a vyzval věřitele, aby Okresnímu soudu v

Jablonci nad Nisou oznámili své pohledávky vůči zůstaviteli k datu jeho úmrtí "ve lhůtě do 31.8.2010" s tím, že pohledávky, které nebudou při likvidaci dědictví uspokojeny, zaniknou a že stát nebude odpovídat věřitelům, kteří své pohledávky včas neoznámili, bude-li uspokojením pohledávek ostatních věřitelů cena dědictví vyčerpána; odvolání podané proti tomuto usnesení L. M. Krajský soud v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci usnesením ze dne 23.12.2010 č.j. 29 Co 489/2010-785 odmítl a usnesení nabylo (podle potvrzení ve spise) právní moci dnem 3.2.2011.

Okresní soud v Jablonci nad Nisou usnesením ze dne 25.7.2011 č.j. 35 D 388/2002-866 rozhodl, že z výtěžku zpeněžení majetku zůstavitele dosaženého ve výši 575.907,- Kč bude podle ustanovení "§ 175v odst.2 písm. b)" občanského soudního řádu "v plné výši uspokojena pohledávka nákladů řízení vzniklých státu v souvislosti se zpeněžením majetku zůstavitele, a to pohledávka společnosti 1. Dražební a.s. za provedení veřejné dražby dobrovolné dle dražební vyhlášky č. 5/03/2011" ve výši 24.000,- Kč, podle ustanovení § 175v odst.2 písm. b) občanského soudního řádu pohledávka L. M. ve výši 7.373,- Kč, podle ustanovení § 175v odst.2 písm. c) občanského soudního řádu pohledávka společnosti CORSAIR (LUXEMBOURG) N°11 S.A. ve výši 331.057,29 Kč zajištěná zástavním právem "váznoucím na podílu 1/2 na nemovitostech zapsaných u Katastrálního úřadu pro Liberecký kraj, katastrální pracoviště Jablonec nad Nisou, k.ú. R.", podle ustanovení § 175v odst.2 písm. e) občanského soudního řádu poměrně pohledávky v usnesení vyjmenované a že pravomocným skončením likvidace dědictví zanikají proti státu neuspokojené pohledávky zůstavitelových věřitelů, včetně jejich zajištění, které jsou v usnesení blíže označené (mimo jiné pohledávka společnosti CDV-2, LTD. ve výši 6.017.094,59 Kč a pohledávka společnosti Matco, s.r.o. ve výši 1.433.156,- Kč); současně rozhodl, že Česká republika - Okresní soud v Jablonci nad Nisou je povinna zaplatit JUDr. J.S. odměnu soudní komisařky ve výši 6.257,- Kč a její hotové výdaje (včetně DPH) ve výši 5.411,- Kč a JUDr. E.B. odměnu soudní komisařky ve výši 3.476,- Kč a její hotové výdaje ve výši 716,- Kč, a že žádnému z účastníků se nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení.

K odvolání věřitelky Matco, s.r.o. Okresní soud v Jablonci nad Nisou usnesením ze dne 29.9.2011 č.j. 35 D 388/2002-890 vydaným podle ustanovení § 374 odst. 3 občanského soudního řádu rozhodl tak, že usnesení Okresního soudu v Jablonci nad Nisou ze dne 25.7.2011 č.j. 35 D 388/2002-866 vydané soudní komisařkou JUDr. J.S. se zrušuje ve výrocích o rozvrhu výtěžku získaného zpeněžením zůstavitelova majetku a o zániku neuspokojených pohledávek zůstavitelových věřitelů a že se věc "v tomto rozsahu vrací soudnímu komisaři k dalšímu řízení". Protože se soudní komisařka v odůvodnění svého rozhodnutí nevypořádala s tím, "proč přihlášenou pohledávku věřitelky Matco, s.r.o. (a dalších účastníků dědického řízení, kteří nebyli uspokojeni, s výjimkou Finančního úřadu v Tanvaldě) z výtěžku zpeněžení majetku zůstavitele nelze uspokojit", dovedl, že usnesení soudní komisařky je "pro nedostatek důvodů" nepřezkoumatelné.

Okresní soud v Jablonci nad Nisou poté usnesením ze dne 5.12.2011 č.j. 35 D 388/2002-934 rozhodl, že z výtěžku zpeněžení majetku zůstavitele dosaženého ve výši 599.907,- Kč bude podle ustanovení "§ 175v odst.2 písm. b)" občanského soudního řádu "v plné výši uspokojena pohledávka nákladů řízení vzniklých státu v souvislosti se zpeněžením majetku zůstavitele, a to pohledávka společnosti 1. Dražební a.s. za provedení veřejné dražby dobrovolné dle dražební vyhlášky č. 5/03/2011" ve výši 24.000,- Kč "s tím, že dražebník si tuto částku strhl z příjmu dražby", podle ustanovení § 175v odst.2 písm. b) občanského soudního řádu pohledávka nákladů zůstavitelova pohřbu ve výši 7.373,- Kč, který hradila "poz. matka L. M.", podle ustanovení § 175v odst.2 písm. c) občanského soudního řádu pohledávka společnosti CORSAIR (LUXEMBOURG) N°11 S.A. ve výši 331.057,29 Kč zajištěná zástavním právem "váznoucím na podílu 1/2 na nemovitostech zapsaných u Katastrálního úřadu pro Liberecký kraj, KP Jablonec nad Nisou, k.ú. R. jako zastavěná plocha a nádvoří č. parc. 700, trvalý travní porost č. parc. 701 a budova - objekt bydlení v části obce R. postavená na pozemku č. parc. 700 tamtéž" a pohledávka společnosti CDV-2, LTD. ve výši 237.476,71 Kč zajištěná zástavním právem "váznoucím na nemovitostech zapsaných u Katastrálního úřadu pro Liberecký kraj, KP

Liberec pro k.ú. R. jako stavební parcela č. 528 a budova - rodinný dům postavená na pozemku č. parc. 528 v k.ú. R. a na nemovitostech zapsaných u Katastrálního úřadu pro Liberecký kraj, KP Jablonec nad Nisou v KN pro k.ú. T. jako stavební parcela č. 499/2, provozovna a vedlejší stavba na pozemku č. parc. 499 v k.ú. T." a že pravomocným skončením likvidace dědictví zanikají proti státu neuspokojené pohledávky zůstavitelových věřitelů a jejich zajištění, které jsou v usnesení blíže označené; současně rozhodl, že Česká republika - Okresní soud v Jablonci nad Nisou je povinna zaplatit JUDr. Jitce Skalské odměnu soudní komisařky ve výši 6.257,- Kč a její hotové výdaje (včetně DPH) ve výši 9.752,- Kč a JUDr. Evě Bíglové odměnu soudní komisařky ve výši 3.476,- Kč a její hotové výdaje ve výši 716,- Kč, a že žádnému z účastníků se "nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení". Vycházel ze zjištění, že na majetek zůstavitele byl prohlášen Krajským soudem v Ústí nad Labem pod sp. zn. K 83/95 konkurz, který byl zrušen, neboť zůstavitel zemřel ještě před vydáním rozvrhového usnesení, a že do dědického řízení byla správcem konkurzní podstaty vyplacena částka 299.907,90 Kč jako výtěžek zpeněžení majetku zůstavitele v konkurzním řízení, když další částku 520.000,- Kč správce konkurzní podstaty vyplatil společnosti CORSAIR (Luxemburg) N°11 S. A. Vzhledem k tomu, že v dědickém řízení byla zpeněžením podílu 1/2 nemovitostí zůstavitele zapsaných u Katastrálního úřadu pro Liberecký kraj, katastrální pracoviště Jablonec nad Nisou, k.ú. R., získána částka 300.000,- Kč, podléhá rozvrhu výtěžku zpeněžení zůstavitelova majetku celkem 599.907,- Kč. Při rozvrhu výtěžku zpeněžení soud přihlédl k tomu, že pohledávky zařazené do skupiny uvedené v ustanovení § 175v odst. 2 písm. c) občanského soudního řádu se uspokojují podle pořadí a že pro pořadí je rozhodující den, kdy právo zajišťující pohledávku vzniklo, a dospěl k závěru, že jako "první" v pořadí vzniklo zástavní právo zajišťující pohledávku České spořitelny, a.s., která postoupila pohledávku společnosti CORSAIR (Luxemburg) N°11 S. A. (podle zástavní smlouvy ze dne 4.6.1991 registrované dne 5.6.1991), zatímco pohledávka společnosti CDV-2, LTD. (přihlášená do dědického řízení v celkové výši 6.017.094,59 Kč) byla zajištěná zástavním právem podle Smlouvy o zřízení zástavního práva k domu čp. 540 s pozemkem v k.ú. R. uzavřené (až) dne 20.11.1995 a podle Smlouvy o zřízení zástavního práva k provozovně a vedlejší stavbě s pozemkem č. parc. 499/2 v k.ú. T. uzavřené (až) dne 29.11.1995; na úhradu pohledávky společnosti CDV-2, LTD. proto případně pouze zbytek výtěžku ze zpeněžení zůstavitelova majetku ve výši 237.476,71 Kč. Námitku odvolatelky, že částka 520.000,- Kč neměla být správcem konkurzní podstaty vyplacena věřiteli CORSAIR (Luxemburg) N°11 S. A., soud prvního stupně odmítl s odůvodněním, že "povinnost k výplatě této částky byla správci konkurzní podstaty uložena rozsudkem Vrchního soudu v Praze ze dne 24.4.2008 č.j. 15 Cmo 5/2008-168 ve spojení s opravným usnesením ze dne 17.7.2008 sp. zn. 15 Cmo 5/2008 a rozsudkem Vrchního soudu v Praze ze dne 30.4.2009 č.j. 15 Cmo 5/2008-206".

K odvolání věřitelky CDV-2, LTD. Krajský soud v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci usnesením ze dne 25.4.2012 č.j. 29 Co 92/2012-964 potvrdil usnesení soudu prvního stupně (s výjimkou výroku o zániku neuspokojených pohledávek zůstavitelových věřitelů) a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení. Shodně se soudem prvního stupně vzal odvolací soud za prokázané, že do řízení o likvidaci dědictví po zůstaviteli se mimo jiných věřitelů přihlásili věřitelé CORSAIR (Luxemburg) N°11 S. A. s pohledávkou ve výši 331.057,29 Kč zajištěnou zástavním právem k nemovitostem v k.ú. R. vzniklým podle zástavní smlouvy ze dne 4.6.1991 a ČSOB, a.s. s pohledávkou ve výši 6.017.094,59 Kč zajištěnou zástavním právem k nemovitostem v k.ú. R. podle zástavní smlouvy ze dne 20.11.1995 a k nemovitostem v k.ú. T. podle zástavní smlouvy ze dne 29.11.1995 (ČSOB, a.s. tuto pohledávku postoupila na CDV-2, LTD.) a že Krajský soud v Ústí nad Labem usnesením ze dne 26.10.1995 sp. zn. K 83/95 prohlásil konkurz na majetek zůstavitele, když výtěžek zpeněžení majetku patřícího do konkurzní podstaty činil 819.907,90 Kč (z toho částka 299.907,90 Kč byla poukázána do dědického řízení), přičemž konkurz byl ještě před rozvrhem výtěžku zpeněžení konkurzní podstaty zrušen z důvodu zůstavitelovy smrti. Odvolací soud nejprve dovodil, že složením ceny zástavy do konkurzní podstaty nedochází k uspokojení zástavního věřitele a nárok zástavního věřitele na uspokojení ze zástavy může v průběhu konkurzu zaniknout pouze vyplacením příslušné části čistého výtěžku zpeněžení zástavy zástavnímu věřiteli, a posléze dospěl k

závěru, že částka 520.000,- Kč, kterou zástavní dlužníci (odlišní od osoby zůstavitele) složili do konkurzní podstaty, se složením nestala majetkem zůstavitele a "nemůže tedy být předmětem dědického řízení", a že proto výtěžek zpeněžení majetku zůstavitele činí 599.907,- Kč (skládající se z částky 299.907,90 Kč poukázané správcem konkurzní podstaty a z částky 300.000,- Kč získané prodejem nemovitostí zůstavitele zapsaných v k.ú. R.), a přisvědčil soudu prvního stupně v tom, že pro pořadí pohledávek zajištěných zástavním právem je rozhodující (pouze) den, kdy právo zajišťující pohledávku vzniklo, a že okolnost, že pohledávka společnosti CDV - 2, LTD. byla uplatněna v konkurzním řízení, "nemá při likvidaci dědictví žádný vliv", neboť "nejde o důvod, se kterým by ustanovení § 175v občanského soudního řádu spojovalo nějaké následky (lepší pořadí, jiný způsob uspokojování)".

Proti tomuto usnesení odvolacího soudu podala věřitelka CDV-2, LTD. dovolání. Namítá, že soud prvního stupně vycházel při rozhodování o rozvrhu výtěžku "výlučně z pořadí přihlášených zástavních práv", aniž by zohlednil, že "zpeněžením nemovitostí zajišťujících pohledávku společnosti CORSAIR (Luxemburg) N°11 S. A. bylo získáno pouze 300.000,- Kč" a že "náklady spojené s dražbou nemovitostí v rámci likvidace dědictví ve výši 24.000,- Kč byly spojeny výlučně se zpeněžením nemovitostí zajišťujících pohledávku společnosti CORSAIR (Luxemburg) N°11 S. A.". Podle názoru dovolatelky společnost CORSAIR (Luxemburg) N°11 S. A. "mohla být přednostně uspokojena pouze z plnění získaného zpeněžením nemovitostí, na nichž vázlo zástavní právo zřízené ve prospěch této společnosti", neboť ustanovení § 175v odst. 2 písm. c) a § 175v odst.3 občanského soudního řádu je třeba vykládat tak, že "zjištěné pořadí pohledávky je rozhodné výlučně pro distribuci výtěžku zpeněžení nemovitostí, ke kterým bylo dané zástavní právo či práva zřízena", a že pořadí zástavních práv je třeba hodnotit "vždy ve vztahu ke konkrétní zástavě"; odkazuje přitom na "obdobné" ustanovení § 337 odst. 1 písm. c), odst.2 a odst. 5 písm. d) občanského soudního řádu a dovozuje z toho, že částka 299.907,90 Kč jako čistý výtěžek ze zpeněžení zástav zajišťujících její pohledávku měla být vyplacena "pouze" jí. Přípustnost dovolání dovozuje z ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) občanského soudního řádu, otázku zásadního právního významu spatřuje v tom, zda "při rozvrhu výtěžku zpeněžení majetku zůstavitele podle § 175v odst. 2 písm. c) občanského soudního řádu a podle odst. 3 tohoto ustanovení je možné zjištěné pořadí pohledávek určené podle data vzniku zástavního práva použít jako kritérium výlučně pro rozdělení výtěžku získaného zpeněžením konkrétních nemovitostí, na kterých vázlo nejstarší zástavní právo, a nikoliv i pro rozdělení výtěžku ze zpeněžení jiných nemovitostí, které byly zatíženy zástavními právy ve prospěch jiných věřitelů", a navrhla, aby odvolací soud zrušil usnesení soudů obou stupňů a aby věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Nejvyšší soud České republiky jako soud dovolací (§ 10a občanského soudního řádu) věc projednal podle zákona č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění účinném do 31.12.2012 (dále jen "o.s.ř."), neboť dovoláním je napadeno usnesení odvolacího soudu, které bylo vydáno před 1.1.2013 (srov. Čl. II bod 7 zákona č. [404/2012](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony). Po zjištění, že dovolání proti pravomocnému usnesení odvolacího soudu bylo podáno oprávněnou osobou (účastníkem řízení) ve lhůtě uvedené v ustanovení § 240 odst. 1 o.s.ř., se nejprve zabýval otázkou přípustnosti dovolání.

Dovoláním lze napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští (§ 236 odst. 1 o.s.ř.).

Dovolání je přípustné proti usnesení odvolacího soudu, jímž bylo změněno rozhodnutí soudu prvního stupně ve věci samé [§ 237 odst. 1 písm. a) o.s.ř.], jímž bylo potvrzeno rozhodnutí soudu prvního stupně, kterým soud prvního stupně rozhodl ve věci samé jinak než v dřívějším usnesení proto, že byl vázán právním názorem odvolacího soudu, který dřívější rozhodnutí zrušil [§ 237 odst. 1 písm. b) o.s.ř.], nebo jímž bylo potvrzeno rozhodnutí soudu prvního stupně, jestliže dovolání není přípustné podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. b) o.s.ř. a jestliže dovolací soud dospěje k závěru, že napadené

rozhodnutí má ve věci samé po právní stránce zásadní význam [§ 237 odst. 1 písm. c) o.s.ř.].

Věřitelka zůstavitele CDV-2, LTD. napadá dovoláním usnesení odvolacího soudu, kterým bylo usnesení soudu prvního stupně ve věci samé potvrzeno. Protože dovolání není přípustné podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. b) o.s.ř., a to již proto, že ve věci nebylo soudem prvního stupně vydáno rozhodnutí ve věci samé, které by bylo odvolacím soudem zrušeno (usnesení Okresního soudu v Jablonci nad Nisou ze dne 25.7.2011 č.j. 35 D 388/2002-866 bylo "zrušeno" samotným soudem prvního stupně postupem podle ustanovení § 374 odst. 3 občanského soudního řádu), může být jeho přípustnost založena jen při splnění předpokladů uvedených v ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o.s.ř.

Rozhodnutí odvolacího soudu má po právní stránce zásadní význam ve smyslu ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o.s.ř. zejména tehdy, řeší-li právní otázku, která v rozhodování odvolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo která je soudy rozhodována rozdílně, nebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak; k okolnostem uplatněným dovolacími důvody podle § 241a odst. 2 písm. a) a § 241a odst. 3 o.s.ř. se nepřihlíží (§ 237 odst. 3 o.s.ř.).

Dovolací soud je při přezkoumání rozhodnutí odvolacího soudu zásadně vázán uplatněnými dovolacími důvody (srov. § 242 odst. 3 o.s.ř.); vyplývá z toho mimo jiné, že při zkoumání, zda napadené rozhodnutí odvolacího soudu má ve smyslu ustanovení § 237 odst. 3 o.s.ř. ve věci samé po právní stránce zásadní význam, může posuzovat jen takové právní otázky, které dovolatel v dovolání označil.

Přípustnost dovolání podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o.s.ř. není založena již tím, že dovolatel tvrdí, že napadené rozhodnutí odvolacího soudu má ve věci samé po právní stránce zásadní význam. Přípustnost dovolání nastává tehdy, jestliže dovolací soud za použití hledisek, příkladmo uvedených v ustanovení § 237 odst. 3 o.s.ř., dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí odvolacího soudu ve věci samé po právní stránce zásadní význam skutečně má.

V projednávané dědické věci bylo pro rozhodnutí soudů mimo jiné významné vyřešení právních otázek, zda při uspokojování pohledávek více zajištěných věřitelů patřících do skupiny podle § 175v odst. 2 písm. c) občanského soudního řádu se jednotliví věřitelé přednostně (podle pořadí vzniku práva, které zajišťuje jejich pohledávku) uspokojují pouze ze zpeněžení svého předmětu zajištění do výše své (přihlášené a uznané) pohledávky, a zda (výlučně) zajištěný věřitel nese náklady spojené se zpeněžením předmětu jeho zajištění, z jehož výtěžku byla jeho pohledávka (poměrně či plně) uspokojena. Protože posouzení těchto právních otázek bylo pro rozhodnutí v projednávané věci významné (určující) a protože dosud nebyly v rozhodovací činnosti odvolacího soudu vyřešeny, představuje napadené usnesení odvolacího soudu rozhodnutí, které má po právní stránce zásadní význam. Dovolací soud proto dospěl k závěru, že dovolání věřitelky zůstavitele CDV-2, LTD. proti usnesení odvolacího soudu je přípustné podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o.s.ř.

Po přezkoumání usnesení odvolacího soudu ve smyslu ustanovení § 242 o.s.ř., které provedl bez jednání (§ 243a odst. 1 věta první o.s.ř.), Nejvyšší soud České republiky dospěl k závěru, že dovolání není opodstatněné.

Přestože zůstavitel zemřel dne 9.5.2002, soud postupuje při likvidaci dědictví - jak vyplývá z ustanovení čl. II. bodu 9 zákona č. [7/2009](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony - podle občanského soudního řádu ve znění účinném od 1.7.2009. V projednávané věci se tedy likvidace zůstavitelova dědictví (a tedy také zpeněžování zůstavitelova majetku a rozhodování, že majetek, který se nepodařilo zpeněžit, připadá státu) za řízení před soudem prvního a druhého stupně (a samozřejmě také před dovolacím soudem) řídí občanským soudním řádem ve znění účinném od 1.7.2009 do 31.12.2012 (dále jen

"OSŘ").

Podle ustanovení § 175v odst. 1 OSŘ soud provede rozvrh výtěžku zpeněžení majetku zůstavitele (dále jen "výtěžek") mezi věřitele.

Podle ustanovení § 175v odst. 2 OSŘ soud uhradí z výtěžku postupně pohledávky podle těchto skupin:

- a) pohledávky nákladů řízení vzniklých státu v souvislosti se zpeněžením majetku,
- b) pohledávky nákladů zůstavitelovy nemoci a přiměřených nákladů jeho pohřbu,
- c) pohledávky zajištěné zástavním právem, zadržovacím právem, převodem práva nebo postoupením pohledávky,
- d) pohledávky nedoplatků výživného,
- e) pohledávky daní a poplatků, pojistného na veřejné zdravotní pojištění a pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, pokud nebyly uspokojeny podle písmena c),
- f) ostatní pohledávky.

Podle ustanovení § 175v odst. 3 OSŘ nelze-li plně uspokojit pohledávky patřící do téže skupiny, uspokojí se poměrně; ve skupině c) se však pohledávky uspokojují podle jejich pořadí, přičemž pohledávky zajištěné zadržovacím právem se uhradí před ostatními pohledávkami. Pro pořadí je rozhodující den, kdy právo zajišťující pohledávku vzniklo.

Podle ustanovení § 175v odst. 4 OSŘ pravomocným skončením likvidace zaniknou proti dědicům neuspokojené pohledávky věřitelů a jejich zajištění. Vyjde-li však najevo další majetek zůstavitelův, rozdělí jej soud věřitelům do výše jejich neuspokojených pohledávek bez zřetele k tomuto zániku. Zůstane-li majetkový přebytek, projedná jej soud jako dědictví.

Nařízení likvidace dědictví má za následek, že veškerý majetek, o němž se podařilo zjistit, že patřil zůstaviteli, soud zpeněží, a že výtěžek získaný zpeněžením zůstavitelova majetku bude rozvržen mezi věřitele zůstavitele. Způsoby, jimiž lze provést zpeněžení zůstavitelova majetku, jsou vypočteny v ustanovení § 175u odst. 1 OSŘ. Byla-li nařízena likvidace dědictví, mohou věřitelé dosáhnout uspokojení svých pohledávek jen způsobem uvedeným v ustanovení § 175v OSŘ. Poté, co byl zůstavitelův majetek zpeněžen, rozdělí se získaný výtěžek mezi zůstavitelovy věřitele k úhradě jejich pohledávek. Pravidla tohoto rozvrhu výtěžku jsou uvedena v ustanovení § 175v odst. 2 a 3 OSŘ.

Z uvedeného (mimo jiné) vyplývá, že pohledávky zůstavitelových věřitelů se uhrazují postupně podle skupin uvedených v ustanovení § 175v odst. 2 OSŘ (tedy v I. až VI. skupině) a že pohledávky patřící do nižší (pozdější) skupiny mohou být uspokojeny, jen jestliže byly plně uspokojeny všechny pohledávky vyšší (lepší) skupiny. Nestačí-li získaný výtěžek k úhradě všech pohledávek patřících do téže skupiny, uspokojí se tyto pohledávky poměrně (zásada proporcionality). U více pohledávek ve III. skupině [§ 175v odst. 2 písm. c) OSŘ] se však uplatňuje zásada priority s výjimkou pohledávek zajištěných zadržovacím právem, které se uhradí před všemi ostatními pohledávkami uvedenými v této skupině. Znamená to, že z pohledávek uvedených ve III. skupině se nejprve (bez ohledu na pořadí) uspokojí pohledávky zajištěné zadržovacím právem (§ 175 až 180 občanského zákoníku) a že po plném uspokojení těchto pohledávek lze uhradit pohledávky zajištěné zástavními právy vzniklými ze zákona, na základě smlouvy, soudem schválené dědické dohody nebo na základě rozhodnutí soudu nebo správního úřadu, pohledávky zajištěné převodem práva a pohledávky zajištěné postoupením pohledávky, a to postupně podle jejich pořadí (tj. podle pořadí vzniku těchto práv); před pohledávkami zajištěnými zástavním právem (a samozřejmě po uspokojení pohledávek zajištěných zadržovacím právem) se uspokojují bez ohledu na pořadí pohledávky zajištěné tzv. přednostním zástavním právem (srov. například § 535 a 628 obchodního zákoníku). U pohledávek uspokojovaných

ve III. skupině přitom není - jak jednoznačně vyplývá již ze znění a smyslu (účelu) ustanovení § 175v odst.2 písm.c) a § 175v odst.3 OSŘ - významné, na jakém majetku zůstavitele bylo zajištění zřízeno nebo jak vysoký výtěžek byl získán zpeněžením jednotlivých zatížených částí zůstavitelova majetku; určující v tomto směru jsou pouze hlediska, taxativně vypočtená v ustanovení § 175v odst.3 části první věty za středníkem a větě druhé OSŘ. Pravomocným skončením likvidace dědictví zanikají nejen neuspokojené pohledávky věřitelů, ale i jejich zajištění.

V projednávané věci z obsahu dědického spisu vyplývá, že do likvidace dědictví po zůstaviteli se přihlásili (kromě dalších věřitelů) také dva věřitelé s pohledávkami zajištěnými zástavními právy na nemovitostech zůstavitele, a to společnost CORSAIR (Luxemburg) N°11 S. A. s pohledávkou ve výši 331.057,29 Kč zajištěnou zástavním právem na nemovitostech zůstavitele v k.ú. R. zřízeným na základě zástavní smlouvy ze dne 4.6.1991 a ČSOB, a.s. s pohledávkou ve výši 6.017.094,59 Kč zajištěnou zástavním právem na nemovitostech zůstavitele v k.ú. R. zřízeným na základě zástavní smlouvy ze dne 20.11.1995 a na nemovitostech zůstavitele v k.ú. T. zřízeným na základě zástavní smlouvy ze dne 29.11.1995 (ČSOB, a.s. následně postoupila tuto pohledávku na základě smlouvy o postoupení pohledávek č. 889 a č. 890 na dovolatelku). Obě výše uvedené pohledávky byly při jednání konaném před soudní komisařkou JUDr. J.S. dne 27.10.2009 Českou republikou - Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových co do pravosti i výše uznány a v rozvrhovém usnesení zařazeny mezi pohledávky zajištěné zástavním právem ve skupině III. podle ustanovení § 175v odst. 2 písm. c) OSŘ.

Z uvedeného je zřejmé, že odvolací soud (stejně jako soud prvního stupně) postupoval správně, zařadil-li pohledávku společnosti CORSAIR (Luxemburg) N°11 S. A. v rozvrhovém usnesení k přednostnímu uspokojení (po úplném uspokojení pohledávek patřících do skupiny I. a II.) před pohledávkou dovolatelky, neboť zástavní právo společnosti CORSAIR (Luxemburg) N°11 S. A. vzniklo dnem 4.6.1991, zatímco zástavní práva dovolatelky vznikla až ke dni 20.11.1995 a 29.11.1995.

S námitkou dovolatelky, že soudy měly zohlednit, že zpeněžením nemovitostí zajišťujících pohledávku společnosti CORSAIR (Luxemburg) N°11 S. A. bylo získáno pouze 300.000,- Kč a že tedy na uspokojení této pohledávky neměly poskytnout z rozdělované podstaty 331.057,29 Kč, dovolací soud nesouhlasí. Dovolatelka totiž nebere náležitě v úvahu, že ustanovení § 175v OSŘ a ani jiné ustanovení upravující rozvržení rozdělované podstaty (majetku získaného zpeněžením zůstavitelova majetku) mezi věřitele nepředepisuje, že by se věřitelé pohledávek, v jejichž prospěch bylo zřízeno zástavní právo, zadržovací právo, zajišťovací převod práva nebo zajišťovací postoupení pohledávky váznoucí na majetku zůstavitele, měli uspokojit přednostně pouze ze zpeněžení předmětu jejich zajištění (věci, práva, pohledávky nebo jiné majetkové hodnoty). Pravidlo, že zajištění věřitelé se uspokojují ze zpeněžení předmětu svého zajištění do výše své pohledávky, platí v insolvenčním řízení (srov. § 167 zákona č. [182/2006](#) Sb. ve znění pozdějších předpisů) nebo v konkurzním řízení (srov. § 28 zákona č. [328/1991](#) Sb. ve znění pozdějších předpisů), nepoužije se však při likvidaci dědictví, pro kterou zákon předepsal jiná rozhodná hlediska, vyjádřená v ustanovení § 175v odst.3 OSŘ. Neupravuje-li zákon v likvidaci institut "zajištěného věřitele" a předpokládá-li rozdělení výtěžku zpeněžení zůstavitelova majetku výslovně jiným způsobem (podle pořadí jednotlivých zajištěných pohledávek), nemůže se postup uvažovaný dovolatelkou prosadit.

Opodstatněná není ani námitka dovolatelky, že by náklady ve výši 24.000,- Kč vynaložené na zpeněžení nemovitosti, k níž bylo zřízeno zástavní právo ve prospěch pohledávky CORSAIR (Luxemburg) N°11 S. A., měly jít k tíži této zástavní věřitelky. Kromě toho, že právní úprava likvidace dědictví nestanoví, že by náklady zpeněžení věci, práva nebo jiné majetkové hodnoty měly jít na vrub pohledávky, v jejíž prospěch byly dány k zajištění, dovolatelka nebere náležitě v úvahu, že všechny pohledávky nákladů řízení vzniklých státu v souvislosti se zpeněžením majetku patří - bez ohledu na to, jaké věci, práva nebo jiné majetkové hodnoty se týkají a zda byly dány k zajištění některých pohledávek zůstavitelových věřitelů - do I. skupiny [§ 175v odst.2 písm.a) OSŘ] a

uspokojují se tedy přednostně přede všemi ostatními pohledávkami. Mezi pohledávky I. skupiny nepochybně patří náklady, které byly státem vynaloženy v souvislosti se zpeněžením zůstavitelovy nemovitosti ve veřejné dražbě, kterou provedl dražebník na základě smlouvy uzavřené se soudním komisařem. Okolnost, že pohledávka byla v usnesení soudu prvního stupně nepřesně označena, je jen vadou, která nemohla mít vliv na věcnou správnost rozvrhu výtěžku získaného zpeněžením zůstavitelova majetku mezi věřitele.

Odvolací soud tedy v projednávané věci dospěl ke správnému závěru, že pro určení pořadí pohledávek patřících do III. skupiny [§ 175v odst. 2 písm. c) OSŘ] - s výjimkou pohledávek zajištěných zadržovacím právem nebo přednostním zástavním právem - je rozhodujícím hlediskem pouze den, kdy právo zajišťující pohledávku vzniklo, přičemž se nepřihlíží k tomu, z prodeje jakého předmětu zajištění byl výtěžek dosažen (například na které z více nemovitostí zůstavitele zajišťujících pohledávky několika věřitelů vázlo zástavní právo věřitele s dřívějším pořadím vzniku práva zajišťujícího jeho pohledávku), a že pohledávka státu představující náklady řízení vzniklé v souvislosti se zpeněžením předmětu zajištění nejde k tíži jen toho věřitele, který byl z výtěžku zpeněžení předmětu zajištění uspokojen, ale hradí se přednostně podle ustanovení § 175v odst. 2 písm. a) OSŘ.

Protože usnesení odvolacího soudu je z hlediska uplatněných dovolacích důvodů správné a protože nebylo zjištěno (a ani dovolatelkou tvrzeno), že by usnesení odvolacího soudu bylo postiženo vadou uvedenou v ustanovení § 229 odst. 1, § 229 odst. 2 písm. a) a b) a § 229 odst. 3 o.s.ř. nebo jinou vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, dovolací soud dovolání CDV-2, LTD. podle ustanovení § 243b odst. 2 části věty před středníkem o.s.ř. zamítl.

(zdroj: www.nsoud.cz)

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Daňová exekuce](#)
- [Cenové rozhodnutí rozporné se zákonem](#)
- [Autonomie vůle](#)
- [Adhezní nárok \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Zmatečnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Střídavá péče](#)
- [Restituce](#)
- [Majetková podstata \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhrada škody \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předběžné opatření](#)